

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД09-179/ 21.01.2021 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация за специалност код **2150401** „Дърворезбарство“ от професия код **215040** „Дърворезбар“ от професионално направление код **215** „Художествени занаяти“.

21.1.2021 г.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Krasimir Georgiev Valchev

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	215	ХУДОЖЕСТВЕНИ ЗАНАЯТИ
Професия	215040	ДЪРВОРЕЗБАР
Специалност	2150401	ДЪРВОРЕЗБАРСТВО

Утвърдена със Заповед № РД09-179/ 21.01.2021 г.

София, 2021 г.

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на **втора** степен на професионална квалификация по специалност код **2150401 „Дърворезбарство“**, професия код **215040 „Дърворезбар“** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на втора степен по изучаваната професия **„Дърворезбар“**, специалност **„Дърворезбарство“**.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Националната изпитна програма включва:

- за частта по теория на професията – осемнадесет изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и указание за разработване на писмен тест по всяка изпитна тема;
- за частта по практика на професията - указание за съдържанието на индивидуалните задания;
- критериите за оценяване на резултатите от обучението;
- система за оценяване;
- препоръчителна литература.
- Приложения:
 - а. Примерен изпитен билет;
 - б. Примерно индивидуално задание;
 - в. Примерно указание за разработване на писмен тест.

Държавният изпит – част по теория на професията, се провежда като писмен изпит по една и съща изпитна тема за учениците и/или за обучаваните за дадено училище или обучаваща институция.

Училището/обучаващата институция въз основа на писмено заявено желание на обучаемите по чл. 3, ал. 11 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и

провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация може да организира провеждането на държавния изпит – част по теория на професията като писмен тест.

С изпитната тема или изпитния тест се проверява задължителното за усвояване и контрол учебно съдържание на равнища „Знание“, „Разбиране“ и „Приложение“, като броят и равнището на всяка задача се определят към критериите за оценка за всяка изпитна тема.

При избран от училището/обучаващата институция вариант на провеждане на изпита с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълният отговор, за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва:

1. Указание за работа, която включва:

- целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него;
- представяне и описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях;
- продължителност на работа с теста;
- начин на оценяване на резултатите от теста.

2. Методически указания за комисията по оценяване

Всеки член на комисията по оценяване получава тестовите задачи, еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

За оценката на писмена работа по изпитна тема комисията по оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

За оценката на писмения тест комисията използва еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

Чрез държавния изпит – част по практика на професията и специалността, се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **втора** степен на професионална квалификация. Изпитът се провежда по индивидуални задания и критерии за оценяване, изготвени от комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита.

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ

Изпитна тема № 1: **БЮРО ЗА ПИСМЕНА РАБОТА С ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЕЛЕМЕНТИ ОТ ОВЧАРСКА РЕЗБА**

Недостатъци във формата на стъблото. Технологичен процес при изработване на овчарска резба. Конструктивни решения при изработване на чекмедже за бюро. Технологичен процес при изработване на бюро. Технологичен процес при повърхностно обработване на дърворезбата чрез байцване.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва и обяснява причините за недостатъците във формата на стъблото.	16
2. Обяснява технологията при изработване на овчарска резба.	30
3. Обяснява технологичните процеси при производството на бюро от дървесина с резбовани елементи.	26
4. Описва конструктивните решения за изработка на чекмедже на бюро.	16
5. Описва технологията и процесите на байцване на дърворезбата.	12
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 2: **ХОЛНА МАСА С ДЕКОРАЦИЯ ОТ КОМБИНИРАНИ ГЕОМЕТРИЧНИ И РАСТИТЕЛНИ МОТИВИ**

Недостатъци в строежа на дървесината. Технологичен процес при изработване на дърворезба с използване на комбинация от геометрични, растителни и др. мотиви.

Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. Класификация на масите. Функционални размери на различните видове маси. Повърхностно обработване на дърворезбата чрез патиниране.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Описва и обяснява причините за недостатъците в строежа на дървесината.	16
2. Обяснява технологичния процес при изработване на дърворезба с използване на комбинация от геометрични и растителни мотиви.	30
3. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	20
4. Описва класификацията, конструкцията и функционалните размери на масите.	22
5. Обяснява технологичния процес при патиниране.	12
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 3: СТОЛ С ДЕКОРАЦИЯ ОТ РЕЗБА С РАСТИТЕЛНИ МОТИВИ

Широколистни дървесни видове. Бук – свойства, особености, приложение.

Технологичен процес при изработване на дърворезба с оберфреза. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. Функционални размери на стол. Нанасяне на защитно декоративно покритие чрез разпрашаване.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Описва свойствата, строежа и използването на широколистни дървесни видове (бук).	16
2. Обяснява технологичния процес при изработване на дърворезба с оберфреза.	28
3. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	12
4. Описва функционалните размери на стола, свързани с функциите му.	20
5. Обяснява технологичния процес при нанасяне на защитно декоративно покритие чрез разпрашаване.	24
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 4: СЕКЦИОНЕН ШКАФ ЗА ДНЕВНА СТАЯ, УКРАСЕН С РЕЗБА

Строеж, свойства и използване на широколистните дървесни видове (орех). Технологичен процес при изработване на релефна резба. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. Конструктивни решения при свързване на врати към страници на корпусните мебели. Декоративно оформяне на фронталната повърхина на мебелите. Сглобяване на рамки.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Описва свойствата, строежа и използването на широколистни дървесни видове (орех).	16
2. Обяснява технологичния процес при изработване на релефна резба.	28
3. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	12
4. Описва конструктивните решения при свързване на врата и страница при корпусните мебели.	20
5. Обяснява сглобяването на рамки.	24
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 5: ЛЕГЛО С ДЕКОРАЦИЯ ОТ РЕЛЕФНА РЕЗБА С РАСТИТЕЛНИ МОТИВИ

Строеж, свойства и използване на широколистните дървесни видове (дъб). Технологичен процес при изработване на релефна дърворезба. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. Конструктивни решения при сглобяване на царга към чело на легло. Функционални размери на леглата. Нанасяне на защитно декоративно покритие чрез лакозаливане.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Описва свойствата, строежа и използването на широколистни дървесни видове (дъб).	16
2. Обяснява технологичния процес при изработване на релефна дърворезба.	26
3. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	12
4. Описва конструктивните решения при сглобяване на царга към чело на легло и уточнява функционалните размери.	20
5. Обяснява технологичния процес при нанасяне на защитно декоративно покритие чрез лакозаливане.	26
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 6: ПРЕГРАДНА РЕШЕТКА С ДЕКОРАЦИЯ ОТ РЕЗБА

Строеж, свойства и използване на иглолистни дървесни видове (мура). Технологичен процес при изработване на преградна решетка с плоска резба. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. Конструктивни елементи и съединения на преградна решетка. Фази на филмообразуване.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Описва свойствата, строежа и използването на иглолистни дървесни видове (мура).	16
2. Обяснява технологичния процес при изработване на преградна решетка с плоска дърворезба.	30
3. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	12
4. Описва конструктивните решения при свързване на елементите на преградната решетка.	22
5. Обяснява фазите на филмообразуване на защитно-декоративните покрития.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 7: СКРИН С ЕЛЕМЕНТ ОТ РЕЛЕФНА РЕЗБА

Строеж, свойства и използване на широколистните дървесни видове (орех). Технологичен процес при изработване на релефна резба. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. Базоформиране на детайли от масивна дървесина. Устройство на абрихт.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Описва свойствата, строежа и използването на широколистните дървесни видове (орех).	16
2. Обяснява технологичния процес при изработване на релефна резба.	26
3. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	12
4. Обяснява базоформирането.	20
5. Обяснява устройството на абрихт.	26
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 8: РАМКА ЗА ОГЛЕДАЛО С ДЕКОРАЦИЯ ОТ РЕЗБА

Строеж, свойства и използване на иглолистните дървесни видове (смърч). Технологичен процес при изработване на орелефна дърворезба. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. Конструктивни съединения по дължина. Предпочитания. Позлатяване на дърворезби.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Описва свойствата, строежа и използването на иглолистните дървесни видове (смърч).	16
2. Обяснява технологичния процес при изработване на орелефна дърворезба.	28
3. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	12
4. Описва видовете съединения по дължина. Посочва кои са най – предпочитани.	20
5. Обяснява процеса на позлатяване на дърворезби.	24
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 9: СЕКЦИОНЕН КУХНЕНСКИ ШКАФ ОТ ВТОРИ РЕД, ДЕКОРИРАН С ГЕОМЕТРИЧНА РЕЗБА

Строеж, свойства и използване на широколистните дървесни видове (дъб). Технологичен процес при изработване на геометрична дърворезба. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при работа с фреза. Функционални размери на секционни кухненски шкафове. Профилиране челата на детайли от масивна дървесина с фреза.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Описва свойствата, строежа и използването на широколистни дървесни видове (дъб).	16
2. Обяснява технологичния процес при изработване на декорация от геометрична дърворезба.	24
3. Описва функционалните размери на секционни кухненски шкафове.	20
4. Обяснява профилирането на челата на детайлите с фреза.	28
5. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при работа с фреза.	12
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 10: ГАРДЕРОБ ЗА СПАЛНЯ, ДЕКОРИРАН С РОЗЕТИ ОТ СТИЛИЗИРАНИ ЦВЕТА

Строеж, свойства и използване на иглолистни дървесни видове (бял бор). Технологичен процес при изработване на дърворезба с кръгова композиция. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. Конструктивни решения при изработване гърбовете на корпусни мебели. Обработване на дърворезбата чрез избелване.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Описва свойствата, строежа и използването на иглолистни дървесни видове (бял бор).	16
2. Обяснява технологичния процес при изработване на кръгови декоративни композиции.	24
3. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	12
4. Описва конструктивните решения при изработване гърбовете на корпусни мебели.	28
5. Обяснява процесите и начините за избелване.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 11: НОЩНО ШКАФЧЕ, ДЕКОРИРАНО С КОНТУРНА РЕЗБА

Строеж, свойства и използване на широколистни дървесни видове (бук). Технологичен процес при изработване на контурна дърворезба. Видове конструкции и функционални размери на нощно шкафче. Получаване на напречно сечение на детайли от масивна дървесина с щрайхмус. Устройство на щрайхмус. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при работа на щрайхмус.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Описва свойствата, строежа и използването на широколистните дървесни видове (бук).	16
2. Обяснява технологичния процес при изработването на контурна резба.	26
3. Описва конструкцията, видовете и функционалните размери на нощно шкафче.	22
4. Обяснява начините за получаване напречно сечение на детайли от масивна дървесина с щрайхмус. Описва устройството на щрайхмус.	24
5. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при работа на щрайхмус.	12
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 12: МЕБЕЛНИ РАМКИ – ИЗРАБОТВАНЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

Видове мебелни рамки и тяхното приложение. Конструирани и съставни елементи на мебелните рамки. Технологични операции и машини за изработване на детайли за обикновени рамки. Принципно устройство на шипорезна машина. Съоръжения за сглобяване на мебелни рамки. Лепила, използвани при сглобяването. Изисквания за

здравословни и безопасни условия на труд.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Описва видовете мебелни рамки и приложението им.	16
2. Описва конструкцията на мебелни рамки, съставните им елементи и елементите на профила им.	18
3. Обяснява технологичния процес за изработване на детайли за обикновени рамки.	20
4. Обяснява устройството на шипорезна машина. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	26
5. Описва процеса на сглобяване на мебелни рамки, използваните лепила и съоръжения.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 13: МЕБЕЛНИТЕ ПЛОЧИ КАТО ОСНОВЕН МАТЕРИАЛ ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА МЕБЕЛИ

Предназначение и видове мебелни плочи. Особенности при конструиране на еднослойни, трислойни и многослойни плочи от масивна дървесина. Шлайфане на мебелни плочи, облицовани с блинд фурнир на лентова шлайфмашина с ръчно подаване. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при шлайфане. Интарзия.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Описва видовете мебелни плочи и предназначението им.	18
2. Описва особеностите при конструиране на еднослойни, трислойни и многослойни плочи.	16
3. Обяснява процеса шлайфане на мебелни плочи, облицовани с блинд фурнир на лентова шлайфмашина с ръчно подаване.	28
4. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.	12
5. Описва изработката на интарзия.	26
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 14: МАСА ЗА ХРАНЕНЕ ОТ МАСИВНА ДЪРВЕСИНА

Предназначение, функционални размери и конструктивни елементи на масите. Конструктивно решение при съединение на швартната към плота. Устройство и принцип на действие на еднотрионен циркуляр. Техника на безопасност при работа с еднотрионен циркуляр. Нанасяне на декоративно защитно покритие с полиуретанов лак. Ускорено сушене. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при нанасяне на декоративно-защитното покритие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Описва предназначението, функционалните размери и конструктивните елементи на масата.	22
2. Описва конструктивните решения при съединяване на швартната към плота.	16
3. Обяснява устройството и принципа на действие на едотрионен циркуляр.	28
4. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при работа с едотрионен циркуляр.	12
5. Обяснява процеса на филмообразуване на защитно декоративно покритие с полиуретанов лак. Обяснява процесите при ускорено сушене на лакове.	22
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 15: ШКАФ СЕКЦИОНЕН ОТ ПЪРВИ РЕД, НЕРАЗГЛОБЯЕМ, ИЗРАБОТЕН ОТ ЛАМИНИРАНИ МЕБЕЛНИ ПЛОЧИ

Предназначение, функционални размери, конструктивни особености и съставни части. Последователност на технологичните операции и използвани машини за разкрояване и кантиране на ламинираните плочи. Устройство и принцип на действие на кантослепваща двустранна машина. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при кантиране. Видове дърворезби.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Описва функционалните размери, конструктивните особености и съставните части на шкафа.	18
2. Обяснява технологичния процес на разкрояване и кантиране.	20
3. Обяснява устройството и принципа на действие на кантослепваща машина.	30
4. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при кантиране.	12
5. Описва видовете дърворезби.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 16: ИЗРАБОТВАНЕ НА УКРАСА С РЕЛЕФНА РЕЗБА

Строеж, свойства и използване на иглолистен дървесен вид (бял бор). Технологичен процес за изработване на мебелни плочи от масивна дървесина. Формиране на надлъжни

точни базови повърхнини на абрихт. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при работа с абрихт. Шприц кабина.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Описва свойствата, строежа и използването на иглолистен дървесен вид (бял бор).	16
2. Обяснява технологичния процес за изработване на мебелни плочи от масивна дървесина.	28
3. Обяснява формирането на надлъжни точни базови повърхнини на абрихт.	20
4. Описва здравословните и безопасни условия на труд при работа с абрихт.	12
5. Описва шприц кабина.	24
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 17: СТОЛ С КОНСТРУКТИВНИ ЕЛЕМЕНТИ ОТ ВИТА МАСИВНА ДЪРВЕСИНА

Функционални размери на столовете. Изисквания към детайлите от масивна дървесина, подлежащи на огъване. Начини на огъване. Сушене и механична обработка на огънатите детайли. Фактори, оказващи влияние върху точността и ефективността на огъването. Повърхностна обработка на стола с нитроцелулозен лак чрез въздушно шприцоване. Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при нанасяне на лак.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Описва функционалните размери на стола и изискванията към детайлите.	18
2. Описва изискванията към детайлите, подлежащи на огъване и начините на огъване.	22
3. Обяснява процеса на сушене и механична обработка на огънати детайли. Обяснява факторите, оказващи влияние върху точността и ефективността на огъването.	26
4. Обяснява технологичния процес на повърхностната обработка с нитроцелулозен лак чрез въздушно разпрашаване.	22
5. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при нанасяне на лака.	12
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 18: ЛАМПЕРИЯ ЗА ВХОДНО ПРОСТРАНСТВО, УКРАСЕНА С ИНТАРЗИЯ

Конструиране на ламперия – предназначение, конструктивни елементи, монтаж. Подготовка на мебелна плоча от дървесни частици за облицоване с фурнир (калиброване, подравняване). Фурнир – получаване, видове, подготовка на фурнира за облицоване. Разкрояване на фурнир с гилотинна ножица. Интарзия – същност, видове, техника на изпълнение.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 18</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва предназначението, конструктивните елементи и процеса на монтаж.	20
2. Обяснява процеса на подготовка на мебелната плоча за фурнироване.	22
3. Обяснява технологичния процес на изработване, видовете и подготовката на фурнира.	22
4. Описва действието на гилотинната ножица.	12
5. Описва същността, видовете интарзия и техника на изпълнение.	24
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЗАДАНИЯ

Индивидуалното задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване на трите имена на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита част по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Изработване на овчарска резба.

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

- изготвяне на художествен проект за овчарска резба;
- копиране на проекта върху паното за резбоване;

- подбор на длета за изработване на овчарска резба;
- засичане и подсичане на контурите на дърворезбата;
- почистване и повърхностна обработка на дърворезбата.

1. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

<i>Критерии и показатели за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>	<i>Тежест</i>
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		да/не
<i>1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства</i> <i>1.2. Правилно и по безопасен начин използва предметите и средствата на труда</i> <i>1.3. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, дефинира и спазва предписания за своевременна реакция</i> <i>Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>		
2. Ефективна организация на работното място		5
<i>2.1. Подреденост на инструменти, пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията</i>	2	
<i>2.2. Целесъобразна употреба на материалите</i>	2	
<i>2.3. Работа с равномерен темп за определено време</i>	1	
3. Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията		5
<i>3.1. Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица</i>	3	
<i>3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства)</i>	2	
4. Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание		20

4.1. Преценява типа и вида на необходимите материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10	
4.2. Правилно подбира количеството и качеството на необходимите материали, детайли и инструменти	10	
5. Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание		20
5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10	
5.2. Спазва технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното практическо задание		50
6.1. Всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология	20	
6.2. Крайното изделие съответства на зададените технически параметри	20	
6.3. Изпълнява задачата в поставения срок	10	
	Общ брой точки:	100

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация по специалността код **2150401** „Дърворезбарство“, професия код **215040** „Дърворезбар“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията - максимално 100 точки;
- част по практика на професията - максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 40 процента частта по теория на професията и 60 процента частта по практика на професията от общия брой точки.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,4 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,6 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки \times 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Маринов, И., Елефтеров, Д. Ръководство по дърворезба и пирография. Техника, София, 1986.
2. Бараковски, Х. Книга за дърворезба. Захари Стоянов, София, 2011.
3. Петков, И. Да се научим на дърворезба. Техника, София, 1988.
4. Кушлев, П. Български дърворезба. Захари Стоянов, София, 2011.
5. Кючуков, Г. и кол. Конструирание на мебели. Земиздат, София, 1992.
6. Попова, Е. и кол. Технология и машини в мебелното производство. Земиздат, София, 1992.
7. Мръвкарров, Й. и кол. Технология на мебелното производство, Земиздат, София, 1988.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. инж. Татяна Керина – ПГД „Иван Вазов“, гр. Велинград
2. инж. Катя Даскалова – ПГД „Иван Вазов“, гр. Велинград

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И
СПЕЦИАЛНОСТТА**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професия код 215040 „Дърворезбар“

специалност код 2150401 „Дърворезбарство“

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
(изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание)

Описание на дидактическите материали:

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И
СПЕЦИАЛНОСТТА**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професия код 215040 „Дърворезбар“

специалност код 2150401 „Дърворезбарство“

Индивидуално практическо задание №

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

в) Примерно указание за разработване на писмен тест

- **примерно указание за работа за учениците/курсистите и примерни тестови задачи с еталон за оценяване и ключ на верните отговори**

Указание за работа

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа ... задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за усвояване и контрол за придобиване на втора степен на професионална квалификация по професия „Дърворезбар“, специалност „Дърворезбарство“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак \times , а за другите типове задачи начинът на отговор е описан в задачата.

При отбелязване на отговор, който искате да промените, оградете в кръгче грешното отбелязване и се подпишете пред него.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди да посочите някой отговор.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ЖЕЛАЕМ ВИ УСПЕХ !

- **разработване на тест**

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

1. Таксономия на Блум – равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира
II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране.	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява

III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва
--	---	---

2. Примерна матрица на писмен тест по изпитна тема № 1

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията, като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4 и 5.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален Брой точки	Брой тестови задачи по равнища		
		I	II	III
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Описва и обяснява причините за недостатъците във формата на стъблото.	16	2	3	
2. Обяснява технологията при изработване на овчарска резба.	30	3	3	2
3. Обяснява технологичните процеси при производството на бюро от дървесина с резбовани елементи.	26	4	3	1
4. Описва конструктивните решения за изработка на чекмедже на бюро.	16	1	2	1
5. Описва технологията и процесите на байцване на дърворезбата.	12	1	1	1
Общ брой задачи:28		11	12	5
Общ брой точки:	100	22	48	30
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 				

3. Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;**
 - Въпроси и задачи за свободно съчинение;
 - Въпроси и задачи за тълкуване;
- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор);**

- Въпроси и задачи за допълване на дума или фраза или елемент от чертеж/схема;
- Въпроси и задачи за заместване.

- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**

- Задачи с един или повече верни отговори;
- Въпроси за избор между вярно и грешно.

4. Примерни тестови задачи

4.1. Примерна тестова задача от равнище „Знание“

Посочете недостатъците във формата на стеблото:

- а) чепове;
- б) смолни торбички;
- в) кривина, сбежистост, раздвояване на стеблото;
- г) двойна сърцевина;
- д) витораслост и косослой.

макс. 2 т.

Еталон на верния отговор: в)

Ключ за оценяване:

- Отговор в) – 2 точки;
- При посочени повече от един отговор – 0 точки;
- Всички останали отговори – 0 точки.

4.2. Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“

Определете вярното твърдение за технологията на повърхностна обработка на дърворезбата:

- а) грундиране, байцване;
- б) байцване, матиране с восък;
- в) матиране, байцване, лакиране.

макс. 4 т.

Еталон на верния отговор: б)

Ключ за оценяване:

- Отговор б) - 4 точки;
- При посочени повече от един отговор - 0 точки;
- Всички останали отговори - 0 точки.

4.3. Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

Попълнете пропуснатите технологични операции за изработка на овчарска дърворезба:

- 1 Изработка на художествен проект в М 1:1 и копирането му
- 2
- 3
- 4 Почистване на дърворезбата
- 5 Повърхностна обработка

макс. 6 т.

Еталон на верния отговор и ключ за оценяване:

- 1 Изработка на художествен проект в М 1:1 и копирането му
- 2 **Избор на длета за изработка на овчарска дърворезба - 3 точки**
- 3 **Засичане и подсичане на контурите - 3 точки**
- 4 Почистване на дърворезбата
- 5 Повърхностна обработка